

Βασικά ζητήματα οικονομικής συνεργασίας τῶν Βαλκανικῶν χωρῶν

τοῦ Ἀντώνη Ἀντωνακόπουλου, δικηγόρου

Ἀπὸ τὶς 10 μέχρι τὶς 13 Μαΐου διεξήχθησαν στὴν Ἀθήνα οἱ ἐργασίες τῆς 5ης συναντήσεως τῶν ἐθνικῶν ἐπιτροπῶν Ἑλλάδος, Βουλγαρίας, Γιουγκοσλαβίας καὶ Ρουμανίας, γιὰ τὴ Βαλκανικὴ Συνεννόηση.

Ἡ νέα κατάσταση καὶ τὸ εὐνοϊκὸ κλίμα ποὺ ἔχει δημιουργηθεῖ στὸ βαλκανικὸ χωρὸ μετὰ τὴν πρὸ πέρα σύσφιγξη τῶν σχέσεων Ἑλλάδας - Γιουγκοσλαβίας - Ρουμανίας καί, κυρίως, μετὰ τὴν ὑπογραφή τῶν ἑλληνοβουλγαρικῶν συμφωνιῶν, στάθηκαν ἀποφασιστικοὶ παράγοντες γιὰ ἓνα βαθὺ προβληματισμὸ πάνω στὰ φλέγοντα θέματα τῆς διεθνoῦς εἰρήνης, τῆς ἀποπυρηνικοποιημένης ζώνης, τῆς πολιτιστικῆς, ἐπιστημονικῆς καὶ τεχνικῆς συνεργασίας, καὶ τῆς μεγαλυτέρας ἀναπτύξεως τῶν ἐμπορικῶν καὶ ἐν γένει οικονομικῶν συναλλαγῶν μεταξὺ τῶν κρατῶν τῆς βαλκανικῆς χερσονήσου.

Ἡ ἐπιτυχία τῆς 5ης συναντήσεως τῶν Ἀθηνῶν σχολιάστηκε εὐρύτατα ἀπὸ τὸν ἐγχώριον καὶ βαλκανικὸ τύπον καὶ τὸ ἀνακοινωθέν ποὺ ἐξεδόθηκε ὑπογραμμίζει ἰδιαιτέρως τὴν ταυτότητα τῶν ἀντιλήψεων πάνω σὲ ὅλα τὰ θέματα ποὺ συζητήθηκαν καὶ κυρίως τὴν ἀλληλεγγύη τῶν βαλκανικῶν λαῶν πρὸς τὸν ἀγωνιζόμενον Κυπριακὸ λαό, ἀποτελεῖ δὲ ἓνα ντοκουμέντο ἐξωτερικῆς πολιτικῆς μετὰ τὴν ἀρχὴ τῆς συνεργασίας καὶ τῆς εἰρηνικῆς συνυπάρξεως μεταξὺ χωρῶν ποὺ ἔχουν δια-

φορετικὰ κοινωνικὰ καὶ οικονομικὰ συστήματα.

Βέβαια ἡ 5η Συνάντησις τῶν Βαλκανικῶν Ἐπιτροπῶν στὴν Ἀθήνα, καθὼς καὶ οἱ προηγούμενες, δὲν ἔχει ἐπίσημο χαρακτήρα, τὸ γεγονὸς ὅμως αὐτὸ δὲν μειώνει καθόλου τὸ κύρος καὶ τὴ σημασία τους, γιὰ τὴ μέλη τους εἶναι γνωστοὶ πολιτικοί, κοινωνικοὶ καὶ ἐπιστημονικοὶ παράγοντες τῶν βαλκανικῶν χωρῶν, τὸ δὲ ἔργο ποὺ ἔχουν ἐπιτελέσει βοήθησε πολὺ τὶς ἐπίσημες κυβερνήσεις γιὰ τὴν ἐπίλυση τῶν ὑφισταμένων διαφορῶν, τοποθέτησε τὸ βαλκανικὸ πρόβλημα στὴ σωστὴ του βάση καὶ ἀπέδειξε πὼς οἱ διαπραγματεύσεις εἶναι ὁ καλύτερος τρόπος γιὰ νὰ γίνει ἡ χερσονήσος τοῦ Αἴμου ἀποφασιστικὸς παράγων εἰρήνης, ἐπιστημονικῆς, τεχνικῆς καὶ οικονομικῆς συνεργασίας.

Ἡ 5η Σύνοδος τῶν Βαλκανικῶν Ἐπιτροπῶν στὶς ἐργασίες της ἔδωσε μεγάλη βαρύτητα στὰ θέματα οικονομικῆς συνεργασίας καὶ ἐμπορικῶν ἀνταλλαγῶν μεταξὺ τῶν βαλκανικῶν χωρῶν, καθὼς καὶ στὴ δημιουργία κοινῶν τεχνικῶν ἔργων, ποὺ θὰ δώσουν μεγάλη ὠθηση στὴ βιομηχανικὴ καὶ γεωργικὴ ἀνάπτυξη τῆς Βαλκανικῆς χερσονήσου.

Ποιά εἶναι αὐτὰ τὰ οικονομικὰ ζητήματα καὶ τὰ τεχνικὰ ἔργα ποὺ ἐνδιαφέρουν τὶς βαλκανικὲς χώρες;

α) Ἡ ἀνάπτυξη τῶν ἐμπορικῶν ἀνταλλαγῶν

Στὰ πρὶν τοῦ Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου χρόνια, οἱ ἐμπορικὲς σχέσεις τῆς Ἑλλάδας ἦταν μάλλον ἀνεπτυγμένες μετὰ τοὺς βαλκανικοὺς γείτονες. Βέβαια καὶ τότε ἔμπαιναν ὀρισμένα τεχνητὰ ἐμπόδια γιὰ ἓνα ἀνεπτυγμένο διαβαλκανικὸ ἐμπόριο, ἀπὸ τοὺς σφαιριστικoὺς κύκλους, ποὺ κυριαρχοῦσαν στὴ δημόσια ζωὴ τῶν βαλκανικῶν χωρῶν.

Μετὰ τὸ Δεύτερον Παγκόσμιον Πόλεμον δημιουργήθηκε στὰ Βαλκάνια μιὰ νέα κοινωνικοοικονομικὴ καὶ πολιτικὴ πραγματικότητα ποὺ

ἔφερε ἀνατροπὲς στὰ παλιὰ χαρακτηριστικὰ τῶν πολιτικῶν σχέσεων καὶ τῶν οικονομικῶν συναλλαγῶν ἀνάμεσα στὴν Ἑλλάδα καὶ στὶς βαλκανικὲς χώρες. Οἱ χώρες αὐτές, μετὰ τὴν ἀνοδο τῶν λαϊκῶν δυνάμεων στὸ προσκήνιο τῆς πολιτικῆς ζωῆς ἀπὸ καθυστερημένες ἀγροτικές, ποὺ ἦταν, μετετράπησαν σὲ βιομηχανικὲς καὶ μετὰ ἀγροτικὴ οἰκονομία συγχρονισμένη.

Ἡ ἀμεση συνέπεια αὐτῆς τῆς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως τῶν γειτόνων μας εἶναι οἱ βαθύ-

τατες αλλαγές στο έξωτερικό τους εμπόριο σε σχέση με τα εξαγωγίμα εμπορεύματα και τον όγκο αυτών.

Σήμερα ή βιομηχανία στη Βουλγαρία, Ρουμανία, Γιουγκοσλαβία, καλύπτει περίπου τὰ 70ο)ο του εθνικού εισοδήματος, ενώ τὸ 1939 μόλις ἐκάλυπτε τὸ 20ο)ο.

Οἱ σημαντικὲς αὐτὲς ἐπιτυχίες τῶν βαλκανικῶν γειτόνων μας στὸν τομέα τῆς βιομηχανίας ὀδήγησαν στὸν πενταπλασιασμὸ τουλάχιστον τοῦ ἐξωτερικοῦ τους ἐμπορίου με προέχουσα θέση τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα.

Κατὰ τὶς προβλέψεις τοῦ οικονομικοῦ σχεδίου τῆς Βουλγαρίας γιὰ τὸ 1964 τὰ 90ο)ο τῆς αὐξήσεως τοῦ εθνικοῦ εισοδήματος και τὰ 50ο)ο τῆς αὐξήσεως τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς θὰ εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγικότητας τῆς ἐργασίας. Στὴ βιομηχανία τὴν πρώτη θέση κατέχει ή αὐξηση τῶν μέσων παραγωγῆς. Ὁ ἐξοπλισμὸς τῶν ἐργατῶν με νέα παραγωγικὰ μέσα θὰ φθάσῃ τὸ 12ο)ο και σὲ κάθε ἐργάτη βιομηχανίας θὰ ἀντιστοιχοῦν 7.250 ὠριαία κιλοβάτ ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας. Στὰ τεχνικὰ ἔργα και σὲ οἰκοδομὲς ή παραγωγικότητα τῆς ἐργασίας θὰ αὐξηθῆ κατὰ 5,3ο)ο, γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ στὸν τομέα αὐτὸ θὰ αὐξηθοῦν κατὰ 30ο)ο τὰ μηχανήματα και ὁ σχετικὸς τεχνικὸς ἐξοπλισμὸς. Ἡ αὐξηση αὐτὴ τῆς παραγωγικότητας τῆς ἐργασίας ἔχει σὰν ἄμεσο ἀποτέλεσμα τὴν αὐξηση τοῦ πραγματικοῦ εισοδήματος τοῦ πληθυσμοῦ κατὰ 5ο)ο.

Οἱ εξαγωγές τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων τῆς Βουλγαρίας στὴν Ἑλλάδα καλύπτουν πάνω ἀπὸ 92ο)ο, και τὰ μὴ βιομηχανικὰ προϊόντα τῆς τὸ 7,8ο)ο. Χαρακτηριστικὸ τῆς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως τῆς Βουλγαρίας και ἰδίως στὸν τομέα τῆς βαρειᾶς βιομηχανίας, εἶναι ὅτι ἐξάγει στὴν Ἑλλάδα προϊόντα βαρειᾶς βιομηχανίας πὸν καλύπτουν περίπου τὸ 40ο)ο τῶν εξαγωγῶν τῆς. Ἀπεναντίας, ή Βουλγαρία εἰσάγει ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα κυρίως πρώτες ὕλες, πὸν καλύπτουν τουλάχιστον τὸ 50ο)ο, με πρώτο εἰσαγωγίμο προϊόν τὸ βαμβάκι.

Ἡ πρώτη ἑλληνοβουλγαρικὴ ἐμπορικὴ συμφωνία ὑπεγράφη στὶς 5.12.1953 και προέβλεπε ἀνταλλαγές ἐπὶ ἰδιωτικοῦ ἐπιπέδου 1.800.000 δολλαρίων. Ἡ πρώτη αὐτὴ συμφωνία δὲν ἐφαρμόστηκε πλήρως, ἀλλὰ στὰ χρόνια πὸν ἀκολούθησαν οἱ συναλλαγές κάλυψαν ἀρκετὰ ἑκατομμύρια δολλαρίων, συγκεκριμένα τὸ 1962 ὁ ὄγκος τῶν ἀνταλλαγῶν ἔφθασε στὰ 10.035.000 δολλάρια, πράγμα πὸν δεβαιώνει τὰ μεγάλα περιθώρια ἀναπτύξεως τῶν ἑλληνοβουλγαρικῶν ἐμπορικῶν ἀνταλλαγῶν. Ἀπὸ τὸ 1956 - 62 οἱ ἑλληνοβουλγαρικὲς ἀνταλλαγές αὐξήθηκαν κατὰ μέσον ὄρο κάθε χρόνο 14,7ο)ο.

Γενικά ἀπὸ τὴ Βουλγαρία εἰσάγουμε σίδηρο, βιομηχανικὰ προϊόντα, λιπάσματα, ὄσπρια, αὐγά, τυρί, και ἐξάγουμε ἐλιές, ἔσπεριδοειδῆ, ψάρια και βαμβάκι.

Οἱ δυνατότητες ἀναπτύξεως τῶν ἑλληνοβουλγαρικῶν ἀνταλλαγῶν εἶναι τεράστιες. Ἡ Βουλγαρία ἔχει ἀνάγκη μεγαλύτερων ποσοτήτων ἑλληνικῶν προϊόντων, κυρίως ἐλιές,

λάδι, ἔσπεριδοειδῆ, σταφίδα, οἶκα, ψάρια, βαμβάκι, δέρματα, εἶδη ὑφαντουργίας, μεταλλουργικὰ προϊόντα, πλοία, πετρελαιοφόρα και ὀρισμένα εἶδη βιομηχανικῶν προϊόντων πὸν παράγονται στὴ χώρα μας. Ἐκτὸς αὐτῶν ή Βουλγαρία ναυλώνει ἑλληνικὰ ἐμπορικὰ πλοία γιὰ τὴν μεταφορὰ τῶν ἐμπορευμάτων τῆς στὸ ἐξωτερικό. Τὸ 1962 ἐνάλωσε 126ο)ο περισσότερα πλοία ἀπὸ τὸ 1960 και με τὰ ναῦλα πὸν πληρώνει ή Βουλγαρία μέσω τῶν λογαριασμῶν κληρικ, ή Ἑλλάδα τὸ 1962 κάλυψε τὸ 23,7ο)ο τῶν εἰσαγωγῶν τῆς ἀπὸ τὴ χώρα αὐτὴ. Πρέπει ἐδῶ νὰ σημειώσουμε πὸς τὰ ναῦλα πὸν πληρώνει ή Βουλγαρία στὴν Ἑλλάδα κάλυψαν τὸ 1962 τὰ 71,5ο)ο τῶν ἀδήλων πληρωμῶν πρὸς ὄφελος τῆς χώρας μας.

Ἡ χώρα μας ἔχει σήμερα ἀνάγκη σημαντικῆς ἀναπτύξεως τῶν ἐμπορικῶν τῆς συναλλαγῶν με τὴ Ρουμανία, με τὴν ὁποῖαν εἶχαμε πάντα καλὲς σχέσεις, πὸν εὐνοοῦν μιὰ στενότερη συνεργασία.

Ἡ σημερινὴ Ρουμανία δὲν ἔχει καμία σχέση με τὴν παλιὰ καθυστερημένη ἀγροτικὴ χώρα τῶν φεουδαρχικῶν σχέσεων. Ἡ σύντομη βιομηχανικὴ τῆς ἀνάπτυξη ἔδωσε τὴ δυνατὸτητα στὴ Ρουμανία νὰ ἐξάγει σήμερα ὀλόκληρες ἐγκαταστάσεις ἐργοστασίων τσιμέντου, ποταμόπλοια, πλοία ἀνοικτῆς θαλάσσης, μετασχηματιστὲς και ἠλεκτροκινητῆρες, ἐγκαταστάσεις παραγωγῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, συγκροτήματα βιομηχανίας τροφίμων, οἰκοδομικὰ ὑλικά, ξυλεία και γεωργικὰ προϊόντα.

Ἡ βιομηχανικὴ παραγωγή τῆς Ρουμανίας ἀπὸ τὸ 1958 - 62 αὐξήθηκε 170ο)ο. Τὸ ἴδιο χρονικὸ διάστημα ὁ κλάδος τῶν μηχανικῶν κατασκευῶν και τῆς ἐπεξεργασίας μετάλλων αὐξήθηκε ἀπὸ 10,2ο)ο τὸ 1958, σὲ 26,3ο)ο τὸ 1960, τῆς δὲ χημικῆς βιομηχανίας ἀπὸ 2,7ο)ο σὲ 7,4ο)ο. Εἰδικότερα ή χώρα αὐτὴ μέσα σὲ 12 χρόνια αὐξηση τὴν παραγωγή τοῦ χάλυβος κατὰ ἓνα ἑκατομμύριο τόννους. Παράλληλα παρατηρεῖται και μιὰ ὀγκώδης αὐξηση τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ἀπὸ τὸ 1950 - 60 ή κατὰ κάτοικο αὐξηση τῆς παραγωγῆς σὲ βαμβακερὰ εἶδη ἦταν 150ο)ο. Ἡ παραγωγή σταριοῦ τὸ 1961 κατὰ κάτοικο ἦταν 4ο)ο ὑψηλότερη ἀπὸ τὴ γαλλικὴ και 29ο)ο ἀπὸ τὴν ἀντίστοιχη ἰταλικὴ. Γενικά τὸ εθνικὸ εἰσόδημα ἀπὸ τὸ 1950 - 62 κατὰ κεφαλὴ σχεδὸν τριπλασιάστηκε (αὐξήθηκε 2,7 φορές).

Ἡ μεγάλη αὐτὴ οικονομικὴ ἀνάπτυξη τῆς Ρουμανίας εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα τὴν ἀλματώδη αὐξηση τοῦ ἐξωτερικοῦ τῆς ἐμπορίου και τῶν ρουμανικῶν εξαγωγῶν σὲ ἀναπτυγμένες οικονομικὰ χώρες· τὸ ρουμανικὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριο τὸ 1962 ἦταν 38ο)ο μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ 1950.

Δυστυχῶς, οἱ συναλλαγές μας με τὴ Ρουμανία δὲν εὐρίσκονται σὲ ἱκανοποιητικὸ σημεῖο. Οἱ εξαγωγές μας πρὸς τὴν χώρα αὐτὴ εἶναι ποσοτικὰ περιορισμένες σὲ ἐλιές, ἔσπεριδοειδῆ, βαμβάκι και νήματα· εἰσάγουμε βαγόνια, φορτηγὰ αὐτοκίνητα, ξυλεία, χημικὰ βιομηχανικὰ προϊόντα και πετρελαιοειδῆ.

Εἶναι γνωστὸ πὸς ή Ρουμανία εἶναι μιὰ

πετρελαιφόρος περιοχή, με πολύ ανεπτυγμένη βιομηχανία στο είδος αυτό. Αν από τη Ρουμανία εισάγαμε μεγάλες ποσότητες πετρελαίου για το διύλιστήριο, θα μπορούσαμε να πετύχουμε αύξηση των εξαγωγών μας προς τη χώρα αυτή, γιατί το διύλιστήριο είναι κρατικό και έτσι το ελληνικό ύπουργείο εμπορίου θα έχει στα χέρια του μια καθαρή κρατική προμήθεια, που θα μπορούσε να αυξήσει τις εξαγωγές μας και ιδίως των αγροτικών προϊόντων μας.

Αντί όμως το ελληνικό κράτος να αξιοποιήσει στο έπακρο την εισαγωγή του ρουμανικού πετρελαίου υποτάχθηκε στην απαίτηση των ξένων μονοπωλίων πετρελαίου, που του καθώρισαν να προμηθεύεται από τις ανατολικές χώρες μόνον τα 3000 τών αναγκών του για το διύλιστήριο.

Γενικά οι εμπορικές συναλλαγές με τη Ρουμανία μας συμφέρουν, γιατί η χώρα αυτή δέχθηκε ένα παρακράτημα 80% επί της αξίας όλων των εισαγωγών μας από τη Ρουμανία, για την αποζημίωση των Ελλήνων προσφύγων από τη χώρα αυτή. Με τον τρόπο αυτό και η χώρα μας θα κερδίζει από τις ρουμανικές εισαγωγές και οι πρόσφυγες θα ικανοποιηθούν. Δυστυχώς και η χειρονομία αυτή έμεινε ανεκμετάλλευτη και θυσιάστηκε στο βωμό της «διαφοράς των κοινωνικών συστημάτων».

Στην 5η Συνάντηση των Βαλκανικών Επιτροπών στην Αθήνα, η ρουμανική αντιπροσωπεία έδειξε μεγάλο ενδιαφέρον για τα ελληνικά αγροτικά προϊόντα σταφίδα, λάδι, έλιές, σύκα, έσπεριδοειδή και έκανε συγκεκριμένες προτάσεις για την ανάπτυξη των ελληνορουμανικών εμπορικών ανταλλαγών.

Ενώ οι εμπορικές σχέσεις της χώρας μας με τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία, παρ' όλα τα εμπόδια που μπαινουνε από όρισμένους έξωβαλκανικούς παράγοντες που άσκουν ισχυρή επιρροή στη ζωή της Ελλάδας, έχουν μπει σε ένα δρόμο σχετικής αναπτύξεως, παράλληλα οι εμπορικές σχέσεις με τη Γιουγκοσλαβία είναι καλές και έχουν δημιουργηθεί εύνοϊκές προϋποθέσεις, παρ' όλα τα εμπόδια που κι εδώ όρθώνονται από τους ίδιους παράγοντες, για σημαντικά έπιτεύγματα στον τομέα αυτό.

Η προπολεμική Γιουγκοσλαβία ήτανε μια χώρα με ελάχιστη βιομηχανία, με τρομερά καθυστερημένη αγροτική οικονομία, και με ένα έσωτερικό άποικισμό που άσκοϋσε σκληρά ο σέρβικος μεγαλοϊδεατισμός σε βάρος των νοτιοσλαβικών έθνотήτων.

Σήμερα, κάτω από το νέο καθεστώς, όλα αυτά τα στοιχεία καθυστέρησης του παρελθόντος δέν υπάρχουν. Η σημερινή Γιουγκοσλαβία είναι μια ανεπτυγμένη οικονομικά χώρα, με στέρεες βιομηχανικές βάσεις και με ένα μέσο άτομικό εισόδημα 417 δολλ. Το 1961 η συμμετοχή της βιομηχανίας στο έθνικό εισόδημα της Γιουγκοσλαβίας έφθασε το 47%, ενώ το 1947 ήταν 33%. Επίσης οι μεταφορές, ή οίκοδομική βιομηχανία, το έμπόριο και η βιοτεχνία το 1963 αυξήθηκε σε 28,4%, ενώ το 1947 ήταν 23,8%.

Η γοργή βιομηχανική ανάπτυξη της Γιουγκοσλαβίας κατά την περίοδο 1952 - 60 είχε σαν συνέπεια τη μετακίνηση από τις αγροτικές περιοχές στα βιομηχανικά κέντρα και πόλεις γενικά, δύο έκατομμυρίων αγροτών. Ανάλογη είναι και η ανάπτυξη του έξωτερικού της έμπορίου με διάφορες χώρες που ανήκουν σε όλες τις ήπειρους. Τα δέ τελευταία χρόνια αυξήθηκε ο όγκος των εξαγωγών της στο βαλκανικό χώρο, πράγμα που δείχνουν οι εμπορικές της συμφωνίες με τις χώρες της περιοχής αυτής.

Οι ελληνογιουγκοσλαβικές εμπορικές ανταλλαγές ακόμη από το 1958 ήταν σε ικανοποιητικό επίπεδο και έφτασαν στο ύψος των 13,5 έκατομμυρίων δολλαρίων· σήμερα το ποσό αυτό έχει ξεπεραστεί κατά πολύ. Η Ελλάδα σήμερα εξαγει κυρίως στη Γιουγκοσλαβία σε ικανοποιητικές ποσότητες βαμβάκι, δέρματα, κλωστές, έριονήματα, μάλλινα ύφασματα, σουλτανίνα, έσπεριδοειδή, λάδι, έλιές και είδη σχοινοποιίας. Παράλληλα εισάγουμε ζώα, νωπά κρέατα, τυρί, όσπρια, ξυλεία, σύρματα, καλώδια, μετάλλια είδη και χημικά προϊόντα.

Ενώ οι εμπορικές σχέσεις της Ελλάδας με τις βαλκανικές χώρες που αναφέραμε βρίσκονται σε εξέλιξη, τουναντίον, με την Αλβανία δέν υπάρχει καμιά έπίσημη εμπορική συμφωνία. Η δικαιολογία που προβάλλεται από ελληνικής πλευράς είναι ότι η Ελλάδα και η Αλβανία είναι «έμπόλεμοι». Μα πώς είναι δυνατόν να είναι «έμπόλεμοι» οι δύο αυτές χώρες, ενώ και οι δυο όχτηκανε την εισβολή και κατάκτηση κοινού έπαδρομέα και από κοινού τον πολέμησαν στα χρόνια της φασιστικής κατοχής; Παρ' όλη την περίεργη αυτή «έμπόλεμο» κατάσταση, ή Έκτελεστική Έπιτροπή του Έπουργείου Έμπορίου με την ύπ' αριθ. 101Ε)7.11.59 απόφασή της περιέλαβε την Αλβανία στις χώρες εκείνες με τις όποιες έπιτρέπεται ή διενέργεια ιδιωτικών ανταλλαγών. Κάποια προσπάθεια έγινε το 1960 για εμπορικές ανταλλαγές με την Αλβανία αξίας 5 έκατομμυρίων δολλαρίων, αλλά τελικά τορπιλλίστηκε.

Δυστυχώς, ή εμπορική απομόνωση της χώρας μας από την Αλβανία είναι σε βάρος των Ελλήνων παραγωγών που χάνουν μια πολύ σημαντική γειτονική αγορά για την εξαγωγή των προϊόντων τους.

Με τη σημερινή Αλβανία ανοίγονται σημαντικές προοπτικές οικονομικής συνεργασίας, γιατί δέν είναι ή Αλβανία τιμάριο του Ζώγου, αλλά μια χώρα που προχωρεί στην εκβιομηχανισή της με γοργούς ρυθμούς.

Ο καθηγητής κ. Αγγελόπουλος να τί έγραφε στο «Βήμα» στις 2.2.60: «...Είναι ανάγκη να προσθέσει κανείς τας προόδους εις την οικονομικήν ανάπτυξιν που παρουσιάζει ή χθεσινή ανύπαρκτος Αλβανία, ή όποια εκβιομηχανίζεται και αυτή και αρχίζει να αποκτά ιδίαν οικονομικήν όντότητα».

Αν κάνουμε μια αναδρομή στο διαβαλκανικό έμπόριο μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, παρατηρούμε πως αναπτύσσεται γοργά μεταξύ των βαλκανικών κρατών, Γιουγκοσλαβίας, Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Αλβανίας.

Τουναντίον δὲν ὑπάρχει ικανοποιητικὴ ἀνάπτυξη τοῦ ἐμπορίου τῆς Ἑλλάδας μὲ τὶς χῶρες αὐτές. Αὐτὸ ὀφείλεται στὸ γεγονός ὅτι ἡ χώρα μας δὲν μπόρεσε νὰ ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τὶς ἑξωβαλκανικὲς ἐπιρροὲς ποὺ δημιουργοῦν κλίμα ψυχρότητας μὲ τὶς βαλκανικὲς χῶρες.

Δυστυχῶς, οἱ ἑλληνικὲς κυβερνήσεις πίστευαν πῶς μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο τιμωροῦν τοὺς «ἰδεολογικοὺς ἐχθροὺς», ἐνῶ στὴν πραγματικότητα τιμωροῦν τοὺς πολυβασανισμένους Ἑλληνικοὺς παραγωγούς.

Τὰ κοινὰ ὅμως συμφέροντα τῶν βαλκανικῶν λαῶν ἀποδείχτηκαν ἰσχυρότερα ἀπὸ τὶς προσπάθειες τῶν ἐχθρῶν τῆς βαλκανικῆς συνεργασίας καὶ μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου ξεπεράστηκαν πολλὰ σοβαρὰ ἐμπόδια, ὥστε σήμερα οἱ σχέσεις μεταξὺ τῶν βαλκανικῶν χωρῶν γίνονται ὄλο καὶ θερμότερες σὲ ὅλους σχεδὸν τοὺς τομεῖς.

Ἡ αὐξηση τῶν ἀνταλλαγῶν μας μὲ τοὺς βαλκανικοὺς γείτονες θὰ σώσει τὶς παραγωγικὲς τάξεις τῆς χώρας μας ἀπὸ τὸ πρόβλημα τῆς διάθεσης τῶν προϊόντων τους, θὰ αὐξή-

σει καὶ θὰ ἀνεβάσει ποιοτικὰ τὴν παραγωγὴ τοῦ τόπου μας.

Τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1959 ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις ἀνέγγειλε τὸ μέτρο τῶν «ποσοστῶσεων», ποὺ ἀποβλέπει τὴ διεύρυνση τῶν συναλλαγῶν μας μὲ τὶς χῶρες τῶν «διμερῶν κληρικῶν».

Οἱ γειτονικὲς βαλκανικὲς χῶρες ὑπάγονται καὶ αὐτὲς στὶς χῶρες τῶν «διμερῶν κληρικῶν», ποὺ ἐνδιαφέρονται ὄχι μόνον νὰ μᾶς πουλοῦν τὰ ἐμπορεύματά τους, ἀλλὰ νὰ ἀγοράζουμε καὶ τὰ δικά μας. Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο ἀγοράζουμε καὶ πωλοῦμε χωρὶς νὰ μειώνουμε τὸ συναλλαγματικὸ μας ἀπόθεμα.

Ἐπομένως ἕνα ἀνεπτυγμένο διαβαλκανικὸ ἐμπόριο πάνω στὴ βάση τῶν διμερῶν κληρικῶν μ ε μ α κ ρ υ π ρ ό θ ε σ μ ε ς ἐ μ π ο ρ ι κ ῆ ς σ υ μ φ ω ν ί ε ς μειώνει τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἐμπορικοῦ μας ἰσοζυγίου, καὶ σταματᾷ τὴ διασπάθιση τοῦ συναλλάγματος τῆς χώρας μας. Εἶναι, λοιπόν, προφανῆ καὶ μεγάλα τὰ ὠφελήματα τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας μας ἀπὸ τὴν χωρὶς ἐμπόδια ἐμπορικὴ συνεργασία τῆς μὲ τὶς ἀναπτυγμένες βιομηχανικὰ βαλκανικὲς δημοκρατίες.

6) Τεχνικὰ ἔργα

Κάθε χρόνο ὀλόκληρη ἡ Βόρεια Ἑλλάδα καὶ κυρίως ὁ ἀγροτικὸς πληθυσμὸς τῆς, ζεῖ μὲ τὴν ἀγωνία τῶν πλημμυρῶν καὶ τῆς καταστροφῆς τῶν ἀγροτικῶν καλλιεργειῶν. Δυστυχῶς, οἱ πλημμύρες αὐτὲς συμβαίνουν κάθε χρόνο καὶ οἱ καταστροφὲς εἶναι τεράστιες.

Ἡ περιοχὴ αὐτὴ τῆς Ἑλλάδας διασχίζεται ἀπὸ μεγάλους ποταμούς, τὸν Ἀξιό, τὸν Στρυμῶνα, τὸν Νέστο, τὸν Ἄρδα καὶ τὸν Ἐβρο, ποὺ ἐλέγχονται ὅμως ἀπὸ τὴ Γιουγκοσλαβία καὶ τὴ Βουλγαρία. Ἡ ρύθμιση τῆς ροῆς αὐτῶν τῶν ποταμῶν εἶναι τεχνικῶς ἀδύνατος ἀπὸ ἑλληνικῆς πλευρᾶς καὶ γι' αὐτὸ τὸ λόγο ἡ περιοχὴ τῆς Βόρειας Ἑλλάδας ὑφίσταται τρομακτικὲς ζημιὲς ἀπὸ τὶς πλημμύρες τους.

Τίθεται, ἐπομένως, ἕνα πρόβλημα ὑδάτινης οἰκονομίας γιὰ τὴ Βόρειο Ἑλλάδα, ποὺ ἡ λύση του ἀπαιτεῖ εὐρύτερη διαβαλκανικὴ τεχνικὴ συνεργασία.

Τὸ 1959 ἡ ἑλληνικὴ Βουλὴ ἐκύρωσε τὶς 12 ἑλληνογιουγκοσλαβικὲς συμφωνίες, ποὺ μία ἀπὸ αὐτὲς ἀναφέρεται στὴ συγκρότηση μινιμῆς μονίμου ἑλληνογιουγκοσλαβικῆς ἐπιτροπῆς γιὰ «τὴ μελέτη καὶ ἐκτέλεση ὑδροοικονομικῶν ἔργων ἅτινα παρουσιάζουν ἐνδιαφέρον διὰ τὰ δύο κράτη».

Ἐπίσης μία ἀπὸ τὶς 12 ἑλληνοβουλγαρικὲς συμφωνίες τῆς 20 Ἀπριλίου ἕως 28 Ἰουνίου 1964, ἀναφέρεται στὰ «περὶ συνεργασίας διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν ὑδάτων τῶν διαρρεόντων τὰ ἐδάφη τῶν δύο χωρῶν ποταμῶν».

Ἀφοῦ κατ' ἀρχὴν ὑπάρχουν δύο ἐπίσημες συμφωνίες πάνω στὸ ὑδροοικονομικὸ πρόβλημα τῆς Βορείου Ἑλλάδος εἶναι ἀνάγκη τώρα ν' ἀρχίσουν διαβαλκανικὲς συζητήσεις μεταξὺ τῶν τεχνικῶν καὶ νὰ γίνουν μελέτες γιὰ τὴν κατασκευὴ ἀντιπλημμυρικῶν ὑδροδυναμικῶν καὶ ἀρδευτικῶν ἔργων εἰς ὅλην τὴν διαδρομὴ τῶν ποταμῶν ποὺ ἀναφέραμε, ἀπὸ τὶς

πηγὲς τους μέχρι τοῦ Δέλτα ὅπου ἐκβάλλει ὁ καθένας στὴ θάλασσα.

Συγκεκριμένα ἀπαιτεῖται μιὰ διμερὴς συνάντηση Ἑλλήνων καὶ Βουλγάρων τεχνικῶν, γιὰ τὴ μελέτη κοινῶν ἔργων στοὺς ποταμοὺς Στρυμῶνα καὶ Ἐβρο.

Ὁ Στρυμῶνας ἀποτελεῖ μιὰ μόνιμη ἀπειλὴ γιὰ τὴν πεδιάδα τῶν Σερρῶν καὶ ὑπάρχει κίνδυνος καταστροφῆς τῆς ἐὰν ὑποχωρήσει τὸ ἀριστερὸ ἀνάχωμα τῆς τεχνητῆς κοίτης πρὸς τὴ λίμνη Κερκίνη. Ὁ Στρυμῶνας ἔχει συνολικὴ λεκάνη ἀπορροῆς 16.500 τετραγωνικὰ χιλιόμετρα, ποὺ τὰ 6400 ἀνήκουν στὴ Βουλγαρία, ἕνα πολὺ μικρὸ μέρος στὴ Γιουγκοσλαβία καὶ μόνον ὁ κάτω ροὺς τοῦ ποταμοῦ μέχρι τὸ Αἰγαῖο ἀνήκει στὴν Ἑλλάδα.

Πρέπει νὰ γίνει ἕνα κοινὸ ἔργο Ἑλλάδας - Βουλγαρίας ποὺ συνίσταται στὴ δημιουργία φράγματος ἐπὶ τοῦ Στρυμῶνα πάνω στὸ Ροῦπελ καὶ μιὰ τεχνητὴ λίμνη μέσα στὴ Βουλγαρία. Τὸ φράγμα αὐτὸ ὄχι μονάχα θὰ ἔβαζε τέλος στὶς πλημμύρες τῆς πεδιάδας τῶν Σερρῶν ποὺ προκαλοῦν 20 ἑκατομμύρια δρχ. ζημιὲς τὸ χρόνο στοὺς ἀγρότες τῆς περιοχῆς, ὄχι μονάχα θὰ σταμάταγε ἡ σπατάλη πολλῶν ἑκατομμυρίων δραχμῶν γιὰ μικρὰ ἔργα, ἀλλὰ (τὸ φράγμα αὐτὸ) θὰ χρησιμοποιηθεῖ γιὰ ἐνεργειακὰ καὶ ἀρδευτικὰ ἔργα καὶ ἡ πεδιάδα τῶν Σερρῶν θὰ ἀξιοποιηθεῖ βιομηχανικὰ καὶ γεωργικὰ.

Σοβαρὰ ζητήματα παρουσιάζει ὁ ποταμὸς Ἐβρος ποὺ βασικὰ ἀνήκει στὴ Βουλγαρία κατὰ 66 ο/ο, στὴν Τουρκία 28 ο/ο καὶ στὴν Ἑλλάδα 6 ο/ο. Μερικὰ ἔργα ἔχουν γίνει ἀπὸ κοινῶν Ἑλλάδας - Τουρκίας ἐπὶ ἑλληνικοῦ καὶ τουρκικοῦ ἐδάφους. Τὰ ἔργα ὅμως αὐτὰ δὲν εἶναι ἐπαρκῆ γιατί ἡ Βουλγαρία ἐλέγχει τὰ 2/3 τῆς λεκάνης τοῦ ποταμοῦ καὶ χωρὶς τὴν συνεργασία τῆς εἶναι ἀδύνατος ἡ ἐνεργειακὴ

και αρδευτική εκμετάλλευση του ποταμού. Η συνεργασία μετά της Βουλγαρίας για κοινά έργα επί του Έβρου είναι αναγκαία για τη χώρα μας, γιατί τί θα γίνει εάν η Βουλγαρία εκμεταλλευτεί μονομερώς τα ύδατα του Έβρου; Αυτό θα έχει σαν αποτέλεσμα να τα στερήσει από την Ελλάδα και Τουρκία, με τεράστιες καταστροφές για την ελληνο-τουρκική γεωργία στις περιοχές αυτές.

Ανάλογο φαινόμενο παρουσιάζεται και με τον ποταμό Άξιό. Το ποτάμι αυτό είναι περισσότερο γιουγκοσλαβικό και λιγότερο ελληνικό. Τα 78 ο/ο ανήκουν στην Γιουγκοσλαβία και τα 22 ο/ο στην Ελλάδα.

Το ελληνικό κράτος έδαπάνησε 102 εκατομμύρια δρχ. για την κατασκευή του φράγματος του Άξιου, και απαιτούνται ακόμη 400 εκατομμύρια δρχ. για τη συμπλήρωση των αρδευτικών έργων για να αρδευτούν 388.000 στρέμματα της κοιλάδας του Άξιου.

Χωρίς όμως τη γιουγκοσλαβική συνεργασία υπάρχει κίνδυνος άχρηστεύσεως όλων αυτών των έργων γιατί η Γιουγκοσλαβία ελέγχει τη ροή του ποταμού και είναι στο χέρι της να κατακρατήσει το σύνολο της θερινής παροχής σε ύδατα του Άξιου, και τότε πώς θα αρδευθεί η πεδιάδα της Θεσσαλονίκης; Άρα το ζήτημα των έργων του Άξιου μάς υποχρεώνει έξ αντικειμένου σε στενή τεχνική συνεργασία με τη Γιουγκοσλαβία.

Το πρόβλημα της υδατικής οικονομίας που αφορά τη Βόρεια Ελλάδα συμπεριλαμβάνει και δυο μεγάλες λίμνες αυτής της περιοχής: τις λίμνες της Μεγάλης Πρέσπας και της Δοϊράνης.

Η Μεγάλη Πρέσπα όμως είναι γνωστό από τη γεωγραφία ότι βρίσκεται στο τριεθνές σημείο που ενώνει την Ελλάδα - Γιουγκοσλαβία - Αλβανία. Η λίμνη αυτή ανήκει κατά 15 ο/ο στην Ελλάδα, 25 ο/ο στην Αλβανία και 60 ο/ο στη Γιουγκοσλαβία. Τα ύδατα της

Μεγάλης Πρέσπας ενδιαφέρουν την Ελλάδα για τον εμπλουτισμό του ποταμού Αλιάκμονα. Η αξιοποίησή τους όμως απαιτεί τεχνική συνεργασία Ελλάδας - Αλβανίας - Γιουγκοσλαβίας.

Μεγάλη αξία για την υδατική οικονομία της Βόρειας Ελλάδας έχει η λίμνη της Δοϊράνης. Ανήκει κατά 40 ο/ο στην Ελλάδα και 60 ο/ο στην Γιουγκοσλαβία.

Η λίμνη της Δοϊράνης από ελληνικής πλευράς χρησιμεύει για αρδευτικούς σκοπούς και γι' αυτό απαιτείται έναποθήκευση μεγάλων ποσοτήτων ύδατος και ύψωση της στάθμης της. Η Γιουγκοσλαβία τουναντίον τη χρειάζεται για άλιευτικούς σκοπούς. Τελευταία όμως ο Τύπος έγραψε πως η Γιουγκοσλαβία συμφωνεί στη χρησιμοποίηση της Δοϊράνης για αρδευτικούς σκοπούς. Επομένως χρειάζεται να αρχίσει διμερής τεχνική τεχνική συνεργασία και πνεύμα καλής θελήσεως για την αξιοποίηση της Δοϊράνης.

Το συμπέρασμα που καταλήγουμε είναι πως εάν θέλουμε να μεταβάλουμε τη Βόρεια Ελλάδα σε μια περιοχή εκσυγχρονισμένης γεωργικής παραγωγικής και βιομηχανικής αναπτύξεως χρειάζεται να ασκήσουμε μια διαβαλκανική πολιτική κοινών έργων με τους γείτονους μας. Αυτό όμως προϋποθέτει τεχνική και επιστημονική συνεργασία και κυρίως έξωτερική πολιτική φιλίας και ειρήνης με τους γείτονους μας.

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος το 1957 πρότεινε τη σύγκληση μιας Βαλκανικής διασκέψεως τεχνικών που θα μελετούσε τα κοινά τεχνικά έργα και θα έδινε όρθες επιστημονικές λύσεις συμφέρουσες σε όλες τις βαλκανικές χώρες. Η διάσκεψη δεν έγινε· η ιδέα της όμως είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί τώρα που έχουν δημιουργηθεί εύνοϊκές προϋποθέσεις για μια τέτοια διαβαλκανική επιστημονική συνάντηση.

γ) Διαβαλκανικό Συγκοινωνιακό Δίκτυο

Λίγα μέρη του κόσμου παρουσιάζουν το συγκοινωνιακό ενδιαφέρον που παρουσιάζει η Βαλκανική χερσόνησος λόγω της γεωγραφικής της ένότητας. Παρ' όλη τη γεωγραφική τους ένότητα τα βαλκανικά κράτη στάθηκαν σχεδόν απομονωμένα μεταξύ τους.

Ο Ι. Σοφριανόπουλος στο έργο του «Πως είδα τη Βαλκανική», γράφει: «Τί κρατεί λοιπόν σήμερα τους βαλκανικούς λαούς εις την έχθρότητα; Η απομόνωσις. Και τί μπορεί να τους κάμει να έλθουν εις επαφήν, να ανταλλάξουν πυκνότερα τα προϊόντα τους και να αλληλογνωρισθούν; Η συγκοινωνία. Αυτή και μόνη θα μάς οδηγήσει εις τον άφοπλισμόν των πνευμάτων».

Η αλήθεια όμως είναι πως η Βαλκανική χερσόνησος έχει το πιο καθυστερημένο συγκοινωνιακό δίκτυο της Ευρώπης. Σήμερα η Ελλάδα επικοινωνεί με τους γείτονές της με ένα αυτοκινητόδρομο που την ενώνει με την Βουλγαρία μέσω Κούλας και ένα αυτοκινητόδρομο που την ενώνει με τη Γιουγκοσλαβία.

Σιδηροδρομικώς η Ελλάδα επικοινωνεί με τη Βουλγαρία με τη γραμμή Θεσσαλονίκης - Αλεξανδρουπόλεως. Είναι μια βασανιστική διαδρομή 17 ωρών με μεγάλη επιβάρυνση του κόστους μεταφοράς των εμπορευμάτων. Ευτυχώς προδλίγων ήμερών άρχισε κανονική σιδηροδρομική επικοινωνία μέσω Κούλας που συντομεύει την απόσταση 2,5 φορές και μειώνει το κόστος μεταφοράς των εμπορευμάτων στο μισό. Η σιδηροδρομική επικοινωνία μας με τη Βουλγαρία μέσω Κούλας είναι το πρώτο μεγάλο εννοϊκό αποτέλεσμα των ελληνοβουλγαρικών συμφωνιών. Τα πλεονεκτήματα της νέας σιδηροδρομικής σύνδεσης με τη Βουλγαρία είναι τεράστια για το ελληνικό εμπόριο, γιατί ενώνει τη Θεσσαλονίκη με τις Ανατολικές χώρες μέχρι τη Βαλτική και ιδιαίτερα την Πολωνία και Ανατολική Γερμανία.

Η σιδηροδρομική επικοινωνία της Ελλάδας με τη Γιουγκοσλαβία γίνεται από τη Θεσσαλονίκη μέσω Γευγελής. Έτσι η Θεσσαλονίκη εκτός των αυτοκινητοδρόμων συν-

δέεται μὲ τις βαλκανικὲς χώρες καὶ μὲ δυὸ σιδηροδρομικὲς γραμμὲς.

Ἡ ἐπικοινωνία ὁμῶς αὐτὴ εἶναι ἀνεπαρκὴς γιὰ ἓνα σύγχρονο ἀνεπτυγμένο διαβαλκανικὸ ἐμπόριο. Εἶναι ἀνάγκη νὰ δημιουργηθεῖ ἓνα πυκνὸ συγκοινωνιακὸ δίκτυο ποὺ νὰ ἐνώνει τὴν Ἑλλάδα καὶ ἰδίως τὰ λιμάνια Θεσσαλονίκης, Καβάλας, Ἀλεξανδρουπόλεως μὲ ὀλόκληρη τὴ Βαλκανικὴ χερσόνησο, καὶ τὴν Κεντρικὴν Εὐρώπην.

Ἀπαιτεῖται ἀκόμη ἡ διόρθωσις καὶ διαπλάτυνσις τοῦ διεθνoῦς δρόμου πρὸς τὴ Γιουγκοσλαβία, καθὼς καὶ τοῦ δρόμου μὲσω Κούλας πρὸς Σόφια· ὁ τελευταῖος εἶναι στενὸς καὶ ἀκατάλληλος γιὰ τὶς σύγχρονες ἐμπορικὲς μεταφορὰς.

Μιὰ πυκνὴ συγκοινωνιακὴ ἐπικοινωνία Ἑλλάδας μὲ τὶς βαλκανικὲς χώρες δημιουργεῖ τεράστιες δυνατότητες ἀξιοποίησης τοῦ λιμανιοῦ τῆς Θεσσαλονίκης.

Ἡ Θεσσαλονίκη ἔχει φυσικὴ ἐνδοχώρα τῆς τὶς κοιλάδες τοῦ Μοράβα, Ἀξιοῦ, μέχρι τὶς παραδουνάβιες περιοχάς. Ἔτσι, ἐὰν ἡ Θεσσαλονίκη συνδεθεῖ μὲ ὅλες αὐτὰς τὶς χώρες θὰ γίνῃ μὲγάλος συγκοινωνιακὸς κόμβος καὶ ἐπίκειο τῆς Βαλκανικῆς χερσονήσου καὶ ἀκόμα τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης.

Ἡ γεωγραφικὴ θέσις τῆς Θεσσαλονίκης εἶναι τέτοια ποὺ ἀνοίγει ἓνα σύντομο δρόμο ἀπὸ τὸ Αἰγαῖο πέλαγος πρὸς τὴν Κεντρικὴν Εὐρώπην καὶ ἓνα σύντομο δρόμο τῶν χωρῶν τῆς περιοχῆς αὐτῆς μὲ τὴ μέση Ἀνατολὴ καὶ ὅλη τὴ Μεσόγειο.

Δικαίως γράφει ὁ Ι. Σοφιανόπουλος: «Ἐνα ἄλλο κράτος θὰ μπορούσε μὲ τὸν καιρὸ νὰ ζήσει ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη».

Σήμερα περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ ἔχουν δημιουργηθεῖ εὐνοϊκὲς προϋποθέσεις

ὥστε οἱ βαλκανικὲς κυβερνήσεις μὲ πνεῦμα ἀλληλοκατανόησης καὶ καλῆς πίστεως νὰ τραβήξουν ἀποφασιστικὰ σὲ διαπραγματεύσεις γιὰ τὴ λύσις ὅλων τῶν ἐκρεμῶν ζητημάτων. Οἱ τελευταῖες ἑλληνοβουλγαρικὲς συμφωνίαι ἀποτελοῦν ἓνα λαμπρὸ ἐπίτευγμα τοῦ ρόλου τῶν διαπραγματεύσεων καὶ ἀποστομοτικῆ ἀπάντησις στοὺς ἐξωβαλκανικοὺς παράγοντες ποὺ ἐπιθυμοῦν νὰ κρατοῦν τὴν Ἑλλάδα ἀπομονωμένη ἀπὸ τὸ φυσικὸ γεωγραφικὸ της κορμὸ καὶ νὰ σπέρνουν ζιζάνια ἐχθρότητας μεταξὺ τῶν βαλκανικῶν λαῶν.

Οἱ κυβερνήσεις τῆς Βουλγαρίας, Γιουγκοσλαβίας, Ρουμανίας, ἐπανελημμένα ἔχουν ἐκφράσει τὴν πλέον εὐλικρινή τους διάθεσις γιὰ τὴν φιλικὴν ἐπίλυσις ὅλων τῶν διαφορῶν. Τώρα πλέον ὀφείλει ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις νὰ τραβήξῃ ἀποφασιστικὰ χωρὶς δισταγμοὺς, προκαταλήψεις καὶ παραμερίζοντας κάθε εἶδος ἐκδιασμοῦς γιὰ φανταστικοὺς κινδύνους ἀπὸ βορρᾶ, σὲ μιὰ νέα σύσφιγξις τῶν σχέσεων τῆς χώρας μας μὲ ὅλες τὶς βαλκανικὲς χώρες, πράγμα τὸ ὁποῖο θὰ εὐνοήσει τὴν οἰκονομικὴν μᾶς ἀνάπτυξις καὶ θὰ ἀνακουφίσει τὴν ἐθνικὴν μᾶς οἰκονομίαν, ὑπὸ τὸ τεράστιο βάρος τῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν, ποὺ εἶναι προϊόντα μιᾶς δυσπιστίας ποὺ ἔχουν δημιουργήσει ἀπὸ δεκαετίαις μεταξὺ τῶν βαλκανικῶν λαῶν, ἐκεῖνοι ποὺ τοὺς ἤθελαν χωρισμένους καὶ ποὺ τοὺς ἄρεσε νὰ ὀνομάζοιεν τὸν τόπο μας «μπαρουταποθήκη τῆς Εὐρώπης».

Τὸ συμφέρον τοῦ ἔθνους μας, ἡ οἰκονομικὴ εὐημερία τοῦ λαοῦ μας καὶ τὰ κοινὰ συμφέροντα ὅλων τῶν βαλκανικῶν λαῶν ἀνατρέπουν τὰ σχέδια τῶν νοσταλγῶν τῆς «μπαρουταποθήκης τῆς Εὐρώπης» καὶ ἔχουν δημιουργήσει ἤδη ἓνα κλίμα φιλίας, οἰκονομικῆς καὶ πολιτιστικῆς συνεργασίας μεταξὺ τῶν βαλκανικῶν χωρῶν.

Τὸ περιοδικὸ μας ἀντιπροσωπεύεται στὴ Θεσσαλονίκη ἀπὸ τὴν Κα

ΚΑΙΤΗ ΚΟΜΨΟΠΟΥΛΟΥ - ΤΣΑΡΟΥΧΑ

Αἰσχύλου 8

Τόσο οἱ συνδρομητῆς, ὅσο καὶ οἱ συνεργάτες μας, μποροῦν νὰ ἀπευθύνονται στὴν Κα Κομψοπούλου, γιὰ ὁποιοδήποτε ζήτημα ποὺ ἀφορᾶ τὸ περιοδικὸ